

Posolstvo Svätého Otca Františka

na 107. svetový deň migrantov a utečencov 2021

26. septembra 2021

Na ceste k čoraz širšiemu my

Drahí bratia a sestry!

V encyklike *Fratelli tutti* som vyjadril svoju starosť a túžbu, ktorá stále zaberá v mojom srdci dôležité miesto: „Keď sa raz pomíne zdravotná kríza, najhoršou reakciou by bolo ešte viac upadnúť do horúčkovitého konzumizmu a nových foriem egoistickej sebaochrany. Kiežby napokon už neboli ‚tí druhí‘, ale boli sme iba ‚my‘“ (bod 35).

Preto som sa rozhodol venovať *Posolstvo na 107. svetový deň migrantov a utečencov* téme *Na ceste k čoraz širšiemu my* a naznačiť tým jasný horizont našej spoločnej cesty v tomto svete.

Dejiny *my*

Tento horizont je prítomný už v samotnom Božom stvoriteľskom pláne: „*A stvoril Boh človeka na svoj obraz, na Boží obraz ho stvoril, muža a ženu ich stvoril. Boh ich požehnal a povedal im: ‚Plodte a množte sa a naplňte zem!‘“* (Gn 1, 27 – 28). Boh nás stvoril ako muža a ženu, teda ako rozdielnych a komplementárnych, aby sme spoločne tvorili *my*, ktoré sa má s každou ďalšou generáciou rozširovať. Boh nás stvoril na svoj obraz, na obraz svojho trojjediného bytia, spoločenstva v odlišnosti.

A keď sa človek v dôsledku svojej neposlušnosti od neho vzdialil, Boh sa mu vo svojom milosrdenstve rozhodol ponúknuť cestu zmierenia, no nielen ako jednotlivcovi, ale ako ľudu, tomu „*my*“, ktoré má zahrnúť celú ľudskú rodinu, všetky národy: „*Hľa, Boží stánok je medzi ľuďmi! A bude medzi nimi prebývať; oni budú jeho ľuďom a sám Boh – ich Boh – bude s nimi*“ (Zjv 21, 3).

My sa nachádza jednak na začiatku, ako aj na konci dejín spásy, a tiež v centre tajomstva Krista, ktorý zomrel a vstal z mŕtvych, „*aby všetci boli jedno*“ (Jn 17, 21). V súčasnej dobe však vidíme, že toto *my*, ktoré si Boh želal, je rozbité a rozdrobené, zranené a pokrivené, čo sa ukazuje zvlášť v okamihoch väčšej krízy, akou je terajšia pandémia. Skrytý a agresívny nacionalizmus (porov. *Fratelli tutti*, 11) a radikálny individualizmus (porov.

tamže, 105) triešťa a rozdeľujú toto *my* tak vo svete, ako aj vnútri Cirkvi. A najviac na to doplácajú tí, čo sa najľahšie môžu stať *tými druhými*: cudzinci, migranti, marginalizované skupiny, všetci tí, čo žijú na existenciálnych perifériách.

V skutočnosti sme všetci na jednej lodi a všetci sme pozvaní usilovať sa o to, aby viac neexistovali medzi nami múry rozdelenia; aby už viac neboli tí *druhí*, ale iba *my*, veľké ako celé ľudstvo. Preto využívam túto príležitosť a predkladám dvojnásobnú výzvu na spoločnú cestu k čoraz širšiemu *my*: obraciam sa predovšetkým na katolíkov, ale aj na všetkých mužov a ženy sveta.

Čoraz katolíckejšia Cirkev

Pre členov Katolíckej cirkvi spočíva konkrétne naplnenie tejto výzvy v snahe čoraz vernejšie prežívať svoju katolícku identitu a uskutočňovať to, čo sv. Pavol odporúčal spoločenstvu v Efeze: „*Jedno je telo a jeden Duch, ako ste aj povolani v jednej nádeji svojho povolania. Jeden je Pán, jedna viera, jeden krst*“ (Ef 4, 4 – 5).

Katolíckosť Cirkvi, jej univerzálnosť, je totiž realitou, ktorá si vyžaduje byť prijatá a prežívaná v každej dobe, ako to zodpovedá vôli a milosti Pána, ktorý nám prisľúbil, že bude stále s nami až do skončenia čias (porov. Mt 28, 20). Jeho Duch nás robí schopnými prijať všetkých a spoločne budovať jednotu v rôznosti, spájajúc odlišnosti bez vynútenej uniformity, ktorá odosobňuje. V stretnutí s odlišnosťou cudzincov, migrantov, utečencov a v medzikultúrnom dialógu, ktorý z toho môže vzísť, máme príležitosť ako Cirkev rásť a vzájomne sa obohacovať. Každý pokrstený, kdekoľvek sa nachádza, je plným právom členom miestneho cirkevného spoločenstva, členom jedinej Cirkvi, obyvateľom jediného domu, členom jedinej rodiny.

Veriaci katolíci sú pozvaní usilovať sa o to – každý počnúc spoločenstvom, v ktorom žije –, aby sa Cirkev pri plnení poslania, ktoré Ježiš Kristus zveril apoštolom, stávala čoraz inkluzívnejšou: „*Chod'te a hlásajte: ‚Priblížilo sa nebeské kráľovstvo.‘ Chorých uzdravujte, mŕtvych krieste, malomocných očisťujte, zlých duchov vyhánajte. Zadarmo ste dostali, zadarmo dávajte*“ (Mt 10, 7 – 8).

Dnes je Cirkev vyzvaná vychádzať na cesty existenciálnych periférií, aby liečila tých, čo sú zranení a hľadala stratených; bez predsudkov či strachu, bez prozelytizmu, avšak pripravená rozšíriť svoj stánok na prijatie všetkých. Medzi obyvateľmi periférií nájdeme mnohých migrantov a utečencov, vysídencov a obeť obchodovania, ktorým Pán chce prejavovať svoju lásku a ohlasovať svoju spásu. „Súčasný prílev migrantov predstavuje novú misijnú ‚hranicu‘; jedinečnú príležitosť ohlasovať Ježiša Krista a jeho evanjelium bez toho,

aby sme odišli zo svojho prostredia, svedčiac konkrétne o kresťanskej viere, s láskou a hlbokým rešpektom voči iným náboženským prejavom. Stretnutie s migrantmi a utečencami iných vierovyznaní a náboženstiev je plodnou pôdou na rozvoj úprimného a obohacujúceho ekumenického a medzináboženského dialógu“ (*Príhovor k národným riaditeľom pre pastoráciu migrantov*, 22. septembra 2017).

Čoraz inkluzívnejší svet

Ku všetkým mužom a ženám sveta smeruje moja výzva, aby sme spoločne kráčali k čoraz širšiemu *my* a aby sme znovu zjednotili ľudskú rodinu s cieľom spoločne budovať našu spravodlivú a pokojnú budúcnosť a zaistiť, že nik z nej neostane vylúčený.

Budúcnosť našich spoločností je budúcnosťou „farebnou“, obohatenou rozdielmi a vzťahmi medzi kultúrami. Preto sa musíme dnes naučiť žiť spoločne v harmónii a pokoji. Zvlášť drahý mi je obraz obyvateľov Jeruzalema, ktorí počúvajú ohlasovanie spásy v deň „krstu“ Cirkvi na Turíce, hneď po zoslaní Ducha Svätého: „*My Parti, Médi, Elamčania, obyvatelia Mezopotámie, Judey a Kappadócie, Pontu a Ázie, Frýgie a Pamfýlie, Egypta a líbyjských krajov okolo Cyrény, prístahovaní Rimania, Židia aj prozelyti, Kréťania i Arabi: počujeme ich vo svojich jazykoch hovoriť o veľkých Božích skutkoch*“ (*Sk 2, 9 – 11*).

Je to ideál nového Jeruzalema (porov. *Iz 60; Zjv 21, 3*), kde budú žiť všetky národy v jednote, pokoji a svornosti, oslavovať Božiu dobrotu a zázraky stvorenia. Aby sme však dosiahli tento ideál, musíme sa všetci usilovať zbúrať múry, ktoré nás rozdeľujú, a vybudovať mosty, ktoré podporia kultúru stretnutia, s vedomím, že medzi nami existuje vnútorné spojenie. V tomto ohľade nám súčasní migranti ponúkajú príležitosť, aby sme prekonali svoje strachy a nechali sa obohatiť ich rôznymi darmi. Potom, ak chceme, môžeme premeniť hranice na výnimočné miesta stretnutia, kde sa môže zrodiť zázrak čoraz širšieho *my*.

Preto prosím všetkých mužov a ženy sveta, aby dobre využili dary, ktoré nám Pán zveril na zachovanie jeho stvorenia a na jeho skrášlenie. „*Istý človek vznešeného pôvodu odchádzal do ďalekej krajiny prevziať kráľovstvo a potom sa mal vrátiť. Zavolať si svojich desiatich sluhov, dal im desať mín a povedal im: ‚Obchodujte, kým sa nevrátim!‘“* (*Lk 19, 12 – 13*). Pán bude od nás žiadať, aby sme vydali počet z toho, čo sme spravili! Avšak nato, aby sme pre náš spoločný dom zaistili dobrú starostlivosť, musíme vytvárať čoraz širšie *my* a prevziať spoločnú zodpovednosť v pevnom presvedčení, že každé dobro vykonané vo svete je na prospech súčasným i budúcim generáciám. Ide pritom o osobný aj kolektívny záväzok, ktorým preberáme zodpovednosť za všetkých bratov a sestry, ktorí ešte stále trpia, usilujúc sa uskutočňovať udržateľnejší, vyváženejší a inkluzívnejší rozvoj. Záväzok, ktorý nerobí nijaké

rozdiely medzi miestnymi a cudzincami, medzi domácimi obyvateľmi a hosťami, pretože ide o spoločný poklad, o ktorý sa má starať každý a z ktorého dohier nik nesmie byť vylúčený.

Sen sa už začal

Prorok Joel predpovedal, že mesiášska budúcnosť bude časom snov a videní inšpirovaných Duchom Svätým: „Potom vylejem svojho ducha na každé telo a budú prorokovať vaši synovia i vaše dcéry; vaši starci budú mávať sny a vaši mládenci budú mať videnia“ (3, 1). Sme povolaní snívať spoločne. Nesmieme mať strach snívať a robiť to spoločne ako jedno ľudstvo; ako druhovia na rovnakej ceste; ako synovia a dcéry tejto zeme, ktorá je našim spoločným domom, kde sme všetci bratia a sestry (porov. *Fratelli tutti*, 8).

Modlitba

Svätý a milovaný Otče,
tvoj Syn Ježiš nás učil,
že na nebi zavládne veľká radosť,
ak niekto, kto bol stratený, je nájdený;
ak niekto, kto bol vylúčený, odmietaný alebo vyradený
je znovu prijatý do nášho *my*,
ktoré sa takto stáva čoraz širším.

Prosíme ťa, udeľ všetkým Ježišovým učeníkom
a všetkým ľuďom dobrej vôle
milosť plniť tvoju vôľu vo svete.
Požehnaj každé gesto prijatia a pomoci,
ktoré kohokoľvek, kto žije v exile,
znovu začlení do *my* spoločnosti a Cirkvi,
aby sa tak naša zem mohla stať takou, akou si ju stvoril:
spoločným domom všetkých bratov a sestier. Amen.

Rím pri sv. Jánovi v Lateráne 3. mája 2021, na sviatok svätých apoštolov Filipa a Jakuba

František

1